

ÎNSEMNE DE IDENTIFICARE A SPECIALIZĂRII MILITARE FOLOSITE DE MINISTERUL DE INTERNE ÎN PERIOADA 1948-1989

Radu Tabără*

Rezumat: *Instaurarea regimului comunist în 1948 a generat schimbări profunde, inclusiv asupra uniformelor militare din țara noastră, care treptat au început să aibă o înfățișare apropiată de cea sovietică. Printre schimbările adoptate s-a numărat introducerea semnelor de armă pe epoleți ca mijloc de a identifica specializarea militară. Anterior acest aspect era indicat printr-un sistem complex de culori purtate la banda caschetei și petlițe. Dincolo de specificul neautohton, apariția lor a fost o simplificare ce a permis ca unele arme să folosească aceeași culoare fără riscul unor confuzii (ex. negru pentru toate armele tehnice, roșu pentru infanterie, muzică și într-o primă fază pentru administrație etc.).*

Personalul Ministerului de Interne a purtat semne de armă în intervale 1948 – 1951 și 1958 – 1989. În perioada 1952 – 1958 nu s-a purtat semn de armă, acestea fiind considerate inutile întrucât în perioada respectivă specializările Ministerului purtau petlițe distincte și ușor de recunoscut: albastru cu o dungă roșie pe margine pentru trupele de securitate; bordo cu dungă neagră pompierii; verde deschis cu dungă verde închis grănicerii; roșu cu dungă albastră Miliția și albastru cu dungă roșie la penitenciare. Suplimentar, miliția și penitenciarele aveau uniformă albastră, iar pompierii, grănicerii și trupele de securitate kaki, similar armatei.

În perioada comunistă au existat patru specialități în Ministerul de Interne care au folosit semne de armă distincte – grănicerii, pompierii, securitatea și trupele de securitate și miliția - (în total opt semne). Penitenciarele nu au purtat semn de armă.

Grănicerii au folosit două semne. Primul în intervalul 1948-1951/1952, reprezenta o grenadă care explodează cu literele „Gr” în mijlocul său (fig. 1). Cel de-al doilea (1958-1992), reprezintă conturul României pe care este desenată o bornă de graniță cu o ancoră, în spatele căreia sunt încrucișate o sabie și o armă automată, model PPSH-41 (fig. 2).

Miliția a avut semn de armă în intervalele 1948-1949 și 1979/1980 – 1990. În primul interval a folosit un scut oval cu inițialele RPR și două săbii încrucișate (fig. 3), iar unitățile de miliție călare semnul cavaleriei (două săbii încrucișate – fig. 4). Al doilea semn a fost un scut cu litera „M” (de la „Miliție”), stema Republicii Socialiste România și două ramuri de laur. În spatele scutului sunt încrucișate două arme (fig. 5).

Pompierii au folosit două topoare încrucișate în prima perioadă (fig. 6), iar în intervalul 1958-1992 o roată dințată în interiorul căreia sunt scrise inițialele „PCI” (pază contra incendiilor). Deasupra roții dințate sunt desenate flăcări și capetele a două topoare încrucișate (fig. 7).

Securitatea și trupele de securitate au avut trei semne de armă. Între 1948 și 1951 semnul din fig. 3. Al doilea semn (fig. 8) folosit între 1958 și 1968 avea forma unui scut pe care erau încrucișate două arme PPSH-41 și un cerc cu inițialele „MAI” (Ministerul Afacerilor Interne). Al treilea semn (fig. 9), folosit până în 1989, este un scut două arme AKM-47 încrucișate.

Abstract: *The instauration of the Communist regime in Romania in 1948 brought profound changes in Romania, including in the field of the military uniforms that begun to have a Soviet appearance. An important change was the introduction of the branch insignia on the shoulder straps and epaulets in order to differentiate between military specialties, replacing the old system of denoting this by means of different colours worn on the head gear and collar patches. This allowed afterwards for several branches to use the same colour (e.g. black for all technical specialties, artillery, tanks and others).*

The Ministry of Interior used branch insignias between 1948-1951 and 1958-1989. Between 1952-1958 they were disused, as they were deemed useless, as all branches in the Ministry had distinct collar patches: blue with a red stipe around the edge for security forces, dark red and a black stipe the fire fighters, light green with dark green stipe the border guards, red with a blue stipe the Militia and blue with a red stripe the prison guards. Furthermore the Militia and prison guards had blue uniforms, while all the others kaki,

* Doctor, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu, email: radutabara@yahoo.com.

as did the army. The prison guards were newer issued branch insignias during the Communist times, while all the others listed above did.

The border guards used two signs. The first one (1948-1951), was an exploding grenade with letters „Gr” on in (first two letters from the Romanian word „grăniceri”) – fig. 1. The second one (1958-1992), was in the shape of map of Romania, with a border landmark with an anchor on it and a crossed sword and PPSH-41 automatic weapon (fig. 2).

The Militiya used between 1948-1949 an oval shield with the initials RPR (Romanian Popular Republic) and two crossed swords (fig. 3), while hores units use the sign of cavalry, two crossed swords (fig. 4). Between 1980-1989 it used a shield with the letter „M” on it, The Romanian coat of arms, two laurel branches and two crossed weapons (fig. 5).

The fire fighters used two crossed axes in the first interval (fig. 6), and a gear wheel with the initials „PCI” (Romanian for protection against fires), with some flames above it and two crossed axes (fig. 7).

The Security (Romanian secret service), and security troops used between 1948-1951 the branch insignia from fig. 3. In 1958 a new insignia was adopted, in the shape of a shield with two crossed PPSH-41 and the initials „MAI” (Ministry of Internal Affairs), as it institution was part of this ministry (fig. 8). In 1986 a third sign was adopted, in the shape of a shield with two crossed AKM-47 (fig. 9).

Cuvinte-cheie: România, semne de armă, Miliție, Securitate, pompieri, grăniceri.

Keywords: Communist Romania, branch insignia, Security, Militiya, fire fighters, border guards.

Anul 1948, prin instaurarea regimului comunist, a marcat un moment important în istoria României, ce a avut semnificații profunde asupra societății în toate aspectele sale. Schimbările s-au reflectat și asupra uniformelor folosite de structurile militarizate din țara noastră, care treptat au început să aibă o înfățișare apropiată de cea sovietică. Un element important l-a constituit adoptarea semnelor de armă ca mijloc de a identifica specializarea militară. Anterior, în perioada monarhiei, acest aspect era indicat printr-un sistem complex de culori purtate la banda caschetei și petlițe. După acest moment, lucrurile s-au simplificat, astfel încât unele arme puteau chiar să aibă aceeași culoare fără riscul unor confuzii (ex. negru pentru armele tehnice).

Personalul Ministerului de Interne a purtat semn de armă în următoarele intervale: 1948 – 1951/1952 și 1958 – 1989. În perioada 1951/1952 – 1958 nu s-a purtat semn de armă, probabil acestea fiind considerate inutile ca urmare a faptului că toate armele/specializările din cadrul Ministerului purtau petlițe distincte și ușor de recunoscut: albastru cu o dungă roșie pe margine pentru trupele de securitate; bordo cu o dungă neagră pe margine pentru pompieri; verde grănicer (verde deschis) cu o dungă verde închis pe margine pentru grăniceri; roșu cu o dungă albastră pe margine pentru miliție și albastru cu dungă roșie la penitenciare. Suplimentar, miliția și penitenciarele aveau uniformă de culoare albastră, în timp ce pompierii, grănicerii și trupele de securitate o aveau kaki, similar armatei. Din acest motiv, deși penitenciarele și trupele de securitate aveau culori asemănătoare la petlițe, riscul confuziei era minim, întrucât aveau uniforme de culori diferite. În cazul miliției și penitenciarelor se renunță la dunga de pe margine în anul 1962, dar în anul respectiv se adoptă un model distinct de petliță pentru aceste arme de forma unui pentagon cu laturile drepte (celelalte trupe aparținând Ministerului de Interne, dar și Ministerului Apărării aveau petlițele în formă aproximativă de săgeată). Pentru grăniceri, renunțarea la dunga verde închis de pe marginea petlițelor, s-a produs, probabil, în anul 1960, când au trecut pentru o perioadă în subordinea Ministerului Apărării, care nu folosea petlițe bicolore. Ulterior, la revenirea în subordinea Internelor, petlițele nu au mai fost modificate înapoi. Astfel, după 1962 singurele unități cu petliță bicoloră rămân pompierii și trupele de securitate, care își vor păstra acest aspect până la finalul perioadei comuniste.

În toată perioada comunistă au existat patru specialități în Ministerul de Interne care au folosit semne de armă distincte – grănicerii, pompierii, securitatea și trupele de securitate/jandarmeria și miliția - (în total opt semne, o parte schimbându-se în timp). Penitenciarele nu au purtat semn de armă.

a) Grănicerii și Punctele de Control a Trecerii Frontierei (PCTF), au fost două specializări distincte cu o evoluție și istorie independentă, dar care în perioada analizată au folosit uniforme și semne de armă identice.

Primul semn de armă, folosit în intervalul 1948-1951/1952¹, reprezenta o grenadă care explodează (similar cunoscutului semn de armă al infanteriei) cu literele „Gr” (de la „grăniceri”) în mijlocul său² (fig. 1). Dimensiunea sa este de 2 x 1,4 cm. Acesta este singurul semn de armă folosit în Ministerul de Interne care face trimitere la însemnele folosite în perioada monarhiei, când grănicerii purtau o grenadă cu literele „Gr” pe nasturii și cataramele uniforme de ceremonie.

Cel de-al doilea semn, folosit în perioada 1958³-1992, reprezintă conturul României pe care este desenată în partea de jos, central, o bornă de graniță peste care se suprapune o ancoră (simbol al faptului că grănicerii apărau atât granița terestră, cât și pe cea maritimă a țării). Deasupra ancorei, într-un cerc, sunt scrise literele „Gr” (de la „grăniceri”). În spatele bornei sunt încrucișate o sabie și o armă automată, model PPSH-41, ușor de recunoscut după găurile de pe țevă (fig. 2).

Acest semn de armă a fost utilizat atât de trupele de grăniceri, cât și de cadrele aparținând specializării PCTF, precursorii poliției de frontieră, chiar și pe durata când aceste două categorii de trupe s-au aflat în subordinea unor ministere diferite (Ministerul Apărării Naționale, respectiv Ministerul Afacerilor Interne).

Grănicerii au avut un parcurs sinuos în perioada comunistă din punct de vedere al organizării și subordonării. Între 1948-1952 au funcționat în subordinea Ministerului Afacerilor Interne. În 1952 au trecut în subordinea nou-înființatului Minister al Securității Statului, iar după desființarea acestuia în 1953 au revenit la Ministerul de Interne, unde au rămas până în 1960 când sunt transferate la Ministerul Apărării Naționale. La sfârșitul anului 1989 sunt mutate încă odată la Ministerul Afacerilor Interne, revenind în subordinea Ministerului Apărării la începutul lui 1990. În 1992 au trecut încă odată în subordinea Ministerului de Interne, iar în 1999 au fost unite cu Punctele de Trecere a Frontierei, împreună formând actuala Poliție de Frontieră.

b) Miliția a beneficiat de semn de armă propriu doar în intervalele 1948-1949, respectiv 1979/1980 – 1990.

În primul interval a folosit un scut oval cu inițialele RPR și două săbii încrucișate prin spatele său (similar trupelor de securitate – fig. 3), iar unitățile de miliție călare au folosit semnul de armă al cavaleriei (două săbii încrucișate – fig. 4), până în 1949. În documentele de arhivă care cuprind tabele cu norme de echipare a cadrelor de miliție de la sfârșitul anului 1949 figurează și semne de armă, însă acestea sunt tăiate, situație care ne conduce spre concluzia că folosirea lor a încetat în anul respectiv.

În intervalul 1950 – 1979/1980 miliția nu a avut semn de armă, considerându-se, probabil, inutil, întrucât personalul acestei structuri purta, alături de specializarea Penitenciare, o uniformă distinctă. Din acest punct de vedere, rămâne un mister de ce nu au beneficiat și Penitenciarele de un semn de armă propriu, spre sfârșitul perioadei comuniste.

Cel de-al doilea semn de armă reprezintă un scut în centrul căruia se află litera „M” (de la „Miliție”). Deasupra literei „M” este desenată stema Republicii Socialiste România, iar sub ea două ramuri de laur. În spatele scutului sunt încrucișate două arme. Ca particularitate, menționăm că este singurul semn de armă pe care apare stema țării (fig. 5).

Anul intrării în uz al acestui semn de armă a fost stabilit prin studierea imaginilor apărute în revista „Pentru patrie” editată de Ministerul de Interne. Primele fotografii, în care prezența lor este evidentă, apar la jumătatea anului 1980. După acest moment frecvența cu care se regăsesc crește semnificativ, astfel încât în prima parte a anului 1981 portul lor este generalizat.

¹ Datarea pentru toate semnele de armă la care se regăsesc acești ani (1951/1952) s-a realizat pornind de la studierea fotografiilor din revista „Pentru Patrie” a Ministerului de Interne.

² ANIC, fond Inspectoratul General al Jandarmeriei, dosar 39/1948, fila 21.

³ HCM nr. 250 din 27 februarie 1958 privind Modificările aduse uniformei militarilor Forțelor Armate ale RPR, Anexă, partea VI, (Arhiva Generală a Guvernului României).

c) Pompierii, au folosit la rândul lor două semne de armă în perioada analizată.

În perioada 1948-1950/51 semnul de armă erau două topoare încrucișate, cu dimensiunea de 2,6 x 2,3 cm (fig. 6). Cel de-al doilea semn (fig. 7), utilizat din 1958 până în 1992 este reprezentat de o roată dințată în interiorul căreia sunt scrise inițialele „PCI” (pază contra incendiilor). Deasupra roții dințate sunt desenate flăcări și capetele a două topoare încrucișate (2,5 x 1,5 cm).

d) Securitate și trupe de securitate.

În intervalul analizat, aceste structuri au folosit trei semne de armă.

Primul, între 1948 și 1951 a fost un scut oval așezat orizontal cu inițialele RPR (Republica Populară Română) în mijloc și două săbii cu vârful în sus încrucișate prin spatele său, care îi depășesc conturul⁴. În intervalul 1948-1949, pentru aceste trupe a fost utilizat termenul de „jandarmerie”, preluat din perioada regalistă, trupele de securitate fiind create în februarie 1949 (fig. 3).

Cel de-al doilea semn (fig. 8) a fost introdus în anul 1958 și avea forma unui scut pe care erau încrucișate două arme automate model PPSH-41. Deasupra intersecției celor două arme, într-un cerc, sunt scrise inițialele „MAI” (Ministerul Afacerilor Interne). Precizăm că HCM nr. 250/1958 privind Modificările aduse uniformei militarilor Forțelor Armate ale RPR nu descrie semnul detaliat, menționând doar că acesta reprezintă „un scut pe care se încrucișează două automate”, fără a face referire la prezența inițialelor MAI în componența sa. Aspectul nu este, însă, concludent având în vedere că actul normativ în cauză nu face referire nici la prezența inițialelor „PCI” pe semnul de armă al pompierilor.

Considerăm plauzibil ca semnul pe care sunt prezente inițialele MAI să fi rămas în uz până în 1968, când Consiliul Securității Statului este scos din componența MAI (unde se afla din 1953), devenind organ central de stat, subordonat direct Consiliului de Miniștri, la 4 aprilie. În acest context este probabil ca semnul de armă să fi fost înlocuit cu următorul. Ipoteza este susținută și de faptul că în Regulamentul privind uniformele Ministerului Afacerilor de Interne din anul 1969 sunt prezente noile semne de armă, fără inițialele MAI.

Al treilea semn (fig. 9), apărut în anul 1968, este un scut, similar ca formă cu cel precedent, pe care sunt încrucișate două arme automate model AKM-47. Deși în 1972 Securitatea revine în subordinea Ministerului de Interne, semnele de armă nu mai sunt modificate pentru a indica această subordonare, rămânând în uz până în anul 1990. Semnul reprezintă, practic, o modernizare a celui anterior, prin înlocuirea vechilor PPSH-41 cu arme mai noi și eliminarea elementelor care indicau apartenența Securității la Ministerul de Interne.

Acest semn de armă a fost folosit și de gărzile speciale (unitățile care asigurau paza sediilor instituțiilor, având și rol de protocol).

Toate aceste semne de armă au fost mereu purtate în paralel atât de cadrele Securității Statului, cât și de trupele de securitate, deși organizatoric erau structuri distincte și o perioadă au făcut parte din structuri diferite. Pentru a înțelege mai ușor această situație și a evita confuziile frecvente, prezentăm mai jos un scurt istoric al Securității (echivalentul unui serviciu de informații) și al Trupelor de securitate (echivalentul actual al jandarmeriei).

Vom începe cu trupele de securitate. În intervalul 1948-23 ianuarie 1949 a funcționat Jandarmeria, structură menținută din perioada regalistă. Aceasta era împărțită în două componente majore: jandarmeria teritorială (avea în mare atribuțiile poliției pentru zonele rurale – poliția exista doar în orașe) și unitățile operative (aveau rolul de a interveni pentru a restabili ordinea când unitățile teritoriale erau depășite de situație).

La 23 ianuarie 1949 Jandarmeria teritorială este unită cu Poliția și împreună formează Miliția, în timp ce unitățile operative trec în subordinea Departamentului Securității Statului, ca trupe de securitate. În 1951 trupele de securitate se împart în regimente operative (cu rol de intervenție, ex. pentru a lupta împotriva partizanilor) și regimente de paza (păzeau sedii, penitenciare, uzine etc.). Între 1952-1953, perioadă în care a funcționat Ministerul Securității

⁴ ANIC, fond Inspectoratul General al Jandarmeriei, dosar 39/1948, fila 21.

Statului, regimentele operative au trecut în subordinea sa, în timp ce regimentele de pază au rămas la Ministerul de Interne.

Până în 1971 regimentele operative (redenumite trupe de securitate) au fost subordonate Securității, în timp ce trupele de pază direct Ministerului de Interne (chiar și atunci când Securitatea făcea parte din Ministerul de Interne). Între 1968-1971 Securitatea a fost instituție de sine stătătoare, preluând și trupele de securitate, iar în 1971 a preluat și trupele de pază de la Ministerul de Interne, care sunt unificate cu trupele de securitate. După 1972, când Securitatea revine în structura Ministerului de Interne, trupele de securitate trec în subordinea directă a Ministerului de Interne, fiind scoase din schema Securității, organizare care va fi menținută până în 1989.

Deși există unele legături între ele (trupele de securitate au fost o perioadă subordonate direct Securității; ambele aveau aceeași uniformă și însemne) în ansamblu ele reprezintă structuri complet distincte.

În legătură cu Departamentul Securității Statului menționăm că a luat ființă în 1948 (la momentul respectiv ca Direcția Generală a Securității Poporului, de-a lungul timpului denumirea sa fiind schimbată de mai multe ori), funcționând distinct până în martie 1949, când este inclus în structura Ministerului de Interne, ca direcție generală.

În 1951 este redenumită Direcția Generală a Securității Statului, iar în intervalul 1952-1953 funcționează iar independent ca Ministerul Securității Statului. Între 1953-1956 departamentele Securității sunt amalgamate cu cele ale Ministerului de Interne, pentru ca din 1956 Ministerul de Interne să funcționeze pe două componente: Departamentul Securității și Departamentul Internelor, structură păstrată, cu mici modificări până în 1968, când Consiliul Securității Statului devine organ central de stat, distinct de Ministerul de Interne. După 1972 Securitatea revine în structura Ministerului de Interne, ca departament distinct, organizare menținută până în 1989.

Alte aspecte referitoare la semnele de armă

Semnele de armă erau primite de tot personalul militarizat al Ministerului Afacerilor Interne odată cu uniforma, rolul lor fiind de a indica specializarea/arma căreia îi aparținea purtătorul.

Pentru ofițeri și maiștri militari semnul de armă se fixa la mijlocul epoletului (pe lățime) la 1 cm de nasture (care era situat la 1,5 cm de capătul dinspre gât al epoletului)⁵.

Subofițerii, elevii școlilor militare și militarii în termen purtau semnul la 0,5 cm de nasture⁶ (n.n. pentru a lăsa mai mult loc treselor care indicau gradul). Într-o primă fază este posibil ca și aceste categorii de trupe să fi purtat semnul de armă tot la 1 cm de nasturele epoletului, similar modului în care era purtat în armată⁷.

Purtarea semnelor de armă pe epoleți era obligatorie.

Ofițerii care aveau epoleți cu fondul de culoare galbenă purtau semne de armă de culoare argintie (în regulamente apare termenul albe), iar cei cu epoleți albi, semne de armă de culoare galbenă. Astfel, ofițerii aparținând Departamentului Securității Statului, trupelor de securitate, pompierilor și punctelor de control a trecerii frontierei aveau epoleți galbeni, iar ofițerii de miliție și cei de penitenciare epoleți albi. Ofițerii de alte specializări din cadrul acestor arme urmau modelul aplicat în cadrul Ministerului Apărării: ofițerii de aviație, geniu, parașutiști, sport și transmisiuni aveau epoleți galbeni (cu dungi de culoare armei în care făcea serviciul) iar inginerii, subinginerii, auto, intendența, tehnicii, medicii umani și cei veterinari aveau epoleți albi (deci semne de armă galbene).

Având în vedere că similar Ministerului Apărării, maiștrii militari din Ministerul de Interne au folosit pentru indicarea gradelor exclusiv trese metalice argintii și semnele lor de armă au fost tot argintii.

⁵ Regulament 1969, art. 36 și 37.

⁶ Regulament 1969, art. 38 și 39.

⁷ Regulamentul nr. 4/1948, art. 30.

În cazul subofițerilor semnele lor de armă aveau culoare similară treselor. Astfel, subofițerii de miliție și penitenciare (precum și cei cu specializare tehnică sau logistică – enumerați mai sus) purtau trese și semne de armă argintii (albe). Restul subofițerilor aparținând Departamentului Securității Statului, trupelor de securitate, pompierilor și punctelor de control a trecerii frontierei purtau trese și semne de armă galbene. Trese galbene erau purtate și de subofițerii de aviație, geniu, parașutiști, sport și transmisiuni.

Militarii în termen și elevii școlilor militare purtau semne de armă de culoare galbenă.

Deși în toată perioada comunistă au existat doar patru specialități care au folosit semne de armă distincte (în total opt semne⁸, o parte schimbându-se în timp), în cazul lor legăturile cu perioada monarhistă sunt puține, iar influența sovietică vizibilă.

Singurul semn de armă care are legătură cu perioada monarhistă este primul semn folosit de grăniceri (o grenadă care explodează cu abrevierea „Gr” pe ea), imagine care se regăsea pe nasturii și cataramele de la uniforma de ceremonie a acestor trupe anterior instaurării regimului comunist. Semnul de armă adoptat ulterior are trăsături naționale evidente (include conturul hărții României), deși arma automată model PPSH-41 este un simbol ușor de asociat cu puterea sovietică.

În cazul pompierilor, primul semn de armă (două topoare încrucișate) este copiat după cel folosit în armata sovietică de ingineri. Cel de-al doilea semn nu prezintă asemănări cu cele sovietice.

Semnele de armă folosite de trupele de securitate și cadrele aparținând Departamentului Securității Statului sunt de factură sovietică mai pronunțată. Situația cea mai evidentă apare în cazul ultimelor două semne de armă, care includ armament de proveniență sovietică, arma automată model PPSH-41 fiind asociată cu victoria sovietică în cel de-al Doilea Război Mondial, reprezentând cea mai emblematică și ușor de recunoscut armă sovietică din perioada respectivă.

În cazul Miliției, introducerea unui semn de armă specific s-a făcut relativ târziu, în 1979/1980, într-o perioadă în care conducerea comunistă a țării începea să promoveze un curs politic mai independent față de Moscova. Această situație a avut ca efect introducerea pe semnul de armă a unor elemente de factură națională (ex. stema Republicii Socialiste România, fiind singurul semn de armă pe care este prezent acest simbol).

BIBLIOGRAFIE

Alexe, N. A. 2014. *Jandarmii și milițienii de la sate*. Sibiu: Astra Museum.

Tabără, R., Mihai, I. T. 2016. *Insigne și însemne militare românești: 1948-1989*. Cluj-Napoca: Grinta.

ANIC, fond Inspectoratul General al Jandarmeriei, dosar 39/1948.

HCM nr. 250 din 27 februarie 1958 privind Modificările aduse uniformei militarilor Forțelor Armate ale RPR, Anexă, partea VI, (Arhiva Generală a Guvernului României).

Regulament pentru stabilirea, descrierea și portul uniformelor militare, editat de Ministerul Afacerilor Interne, 1969.

Regulamentul nr. 4/1948 pentru stabilirea uniformelor Armatei Republicii Populare Române, publicat în M. Of. nr. 101 din 30 aprilie 1948.

Revista *Pentru Patrie*, anii 1949-1982.

Pentru patrie – revistă ilustrată, editată de Ministerul de Interne sau revistă de educație cultural-politică și militară a Ministerului Afacerilor Interne (în funcție de perioadă).

⁸ Posibil nouă semne, dacă jandarmeria a folosit un semn distinct pentru o scurtă perioadă în anul 1948.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

Fig. 8

Fig. 9